

Oerkracht Ede Staal werkt door

Een paar weken terug was Ede Staal op de televisie. Het programma 'Van Gewest tot Gewest' besteedde mooi en uitvoerig aandacht aan hem. Wij, mensen in Groningen en misschien ook in Drenthe, weten wie en wat we missen sinds zijn dood.

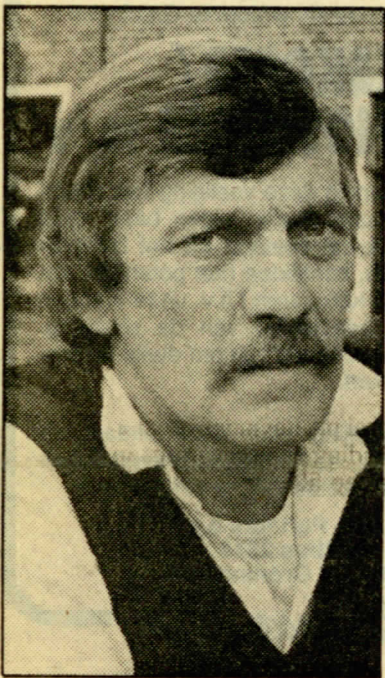
Want Ede Staal is het meest oorspronkelijke zang- en dichttalent dat er ooit was in dit taalstreekje.

Ik herinner me precies waar ik hem voor 't eerst hoorde en bezig zag: in het als multifunctioneel gebeds- en sectecentrum geconstrueerde onderkomen De Molenberg in Delfzijl.

Die avond leverde tijdens het — godlof inmiddels afgeschafte — Liedjesfestival de gebruikelijke verzameling narigheid op. Je kent dat wel. Regionale vocalisten en muzikanten die ten bate van Radio Noord op een koopje de indruk trachten hoog te houden dat ze iets cultureels aan het scheppen waren.

Toen Ede Staal op het podium kwam, voelde je dat er iets bijzonders aan de orde was. In alle eenvoud zoveel oerkracht, niet van die dunne, slappe namaaktekstjes. Stevige emotie en toch zoveel poëzie.

Hij was 45 jaar toen hij in 1986

Ede Staal

overleed. Ik noemde in het in memoriam in de krant een opmerkelijk chansonnier, de Groninger Moustaki.

Zelden wordt hij gedraaid op Hilversum. Wat dat betreft is Lianne Abeln misschien beter uit, want als ze te Hilversum (Holland) op Radio I of II vreselijk omhoog zitten, kan het gebeuren dat ze hun bedeesdheid overwinnen en Gershwin of Brel in het Gronings laten klinken. Maar dan moet je wel geluk hebben. Anders brouwen ze er geheid iets doms folkloristisch van of verwarren ze de naam Lianne Abeln met die van Diana Beerta. Hoewel, daar hoeft je niet voor naar Hilversum te reizen. Dat doet C. W. L. (Kees) van Muylwijk ook zonder blozen. En als je hem beluistert mag je toch veronderstellen dat hij iets Gronings heeft.

Maar goed, Ede Staal dus. In het dagblad het Parool schreef Han Lips zijn televisiekritiek de dag daarna in beelden die me aanspreken. Daarom zijn tekst.

'Als je vroeger naar Van Gewest tot Gewest keek, dan luisterde ik alleen naar de onderwerpen. Skutbrokken in Ljouwert, Nuttige handwerken van de dametjes van Pokkedinghe en Scheve Toren van Guttekate gerestaureerd.

En dan hoefde ik niet meer Gisteren viel ik midden in Van Gewest tot Gewest en hoorde een man zingen. 'Mijn credo.' Hij zong in het Gronings en iedereen luisterde geroerd. De zanger bleek Ede Staal of zoiets te heten en was dood, ofschoon hij er nog erg jeugdig uitzag. Schilders en dichters lieten zich door Ede inspireren en spraken warm en aandoenlijk over hem.

Waarom is Ede overleden? En zijn z'n teksten in vertaling verkrijgbaar?

Het was een prachtig onderwerp: mooi gefilmd, interessant gemaakt.

Ik weet niet hoe lang Van Gewest tot Gewest al bestaat — volgens mij m'n hele leven al — maar opeens is het een programma geworden dat je niet meer mag missen.'

Akkoord.
JJd'A